

Marina Solutions AS
v/ Jan Erik Hovden
Ivar Aasen gate 10
6150 ØRSTA

KOPI: Masfjorden kommune, Statsforvaltaren i Vestland fylke

MERKNADER TIL NABOVARSEL OM FLYTEBRYGGE

Viser til nabovarsel, mottatt rekommandert 04.03.2021 fra tiltakshaver Mowi ASA, om omsøkt flytebrygge i Åbakkevika på Sør-Kvingo i Masfjorden kommune.

Undertegnede er fastboende, og har både bolighus (gnr 38/ bnr 34) og naust innerst i Åbakkevika. Jeg er nærmeste nabo til Mowi smoltanlegg, og huset mitt ligger knappe 20 meter fra driftsbygningen deres.

Den omsøkte plasseringen av flytebryggen i Åbakkevika, vil medføre en rekke negative miljømessige konsekvenser i tillegg til at den kommer i konflikt med Strandretten og andre lovverk. **Undertegnede kan derfor ikke slutte opp om tiltaket med den plassering som er omsøkt.**

Vi som har hus/ naust i Åbakkevika har imidlertid ønske om en positiv sameksistens med Mowi ASA, og har også forståelse for at deres virksomhet vil måtte tilrettelegges på en funksjonell måte. Vi har derfor laget et forslag til **en alternativ plassering** av den omsøkte flytebryggen, lenger ut fra viken. (Se pkt. 5 i dette brev, samt kartskisse i vedlegg nr 2.)

Jeg har ellers følgende merknader:

1) ULEMPER GRUNNET FYSISKE INNGREP

FYSISKE, ESTETISKE, ØKONOMISKE OG BRUKSMESSIGE KONSEKVENSER

Det omsøkte bryggeanlegget vil ha store konsekvenser for Åbakkevika dersom det blir bygget på det stedet som Mowi ASA har søkt om.

Tiltaket vil, med den omsøkte plassering, utgjøre et betydelig inngrep i miljøet (både fysisk og estetisk) og innvirke negativt i forhold til borgernes mulighet for bruk av Åbakkevika som fiskeplass og naturområde. Bryggeanlegget vil, når det ligger lasteskip til kai, også stenge av hele viken og hindre tilkomsten til naustene. Forurensning fra lasteskipene (til luft, vann og i form av støy) vil innvirke negativt både på naturmiljøet i viken og i forhold til boligområdet rundt Åbakkevika.

1a) Fysiske inngrep i miljøet

Den omsøkte flytebryggen er 29,6 meter bred (25m + 4,6m) og 50 meter lang, og vil således oppta **1480 m²** av den vesle viken. Dette utgjør et areal som **tilsvarer 15 bolighus** (å 9,86 m x 10 m).

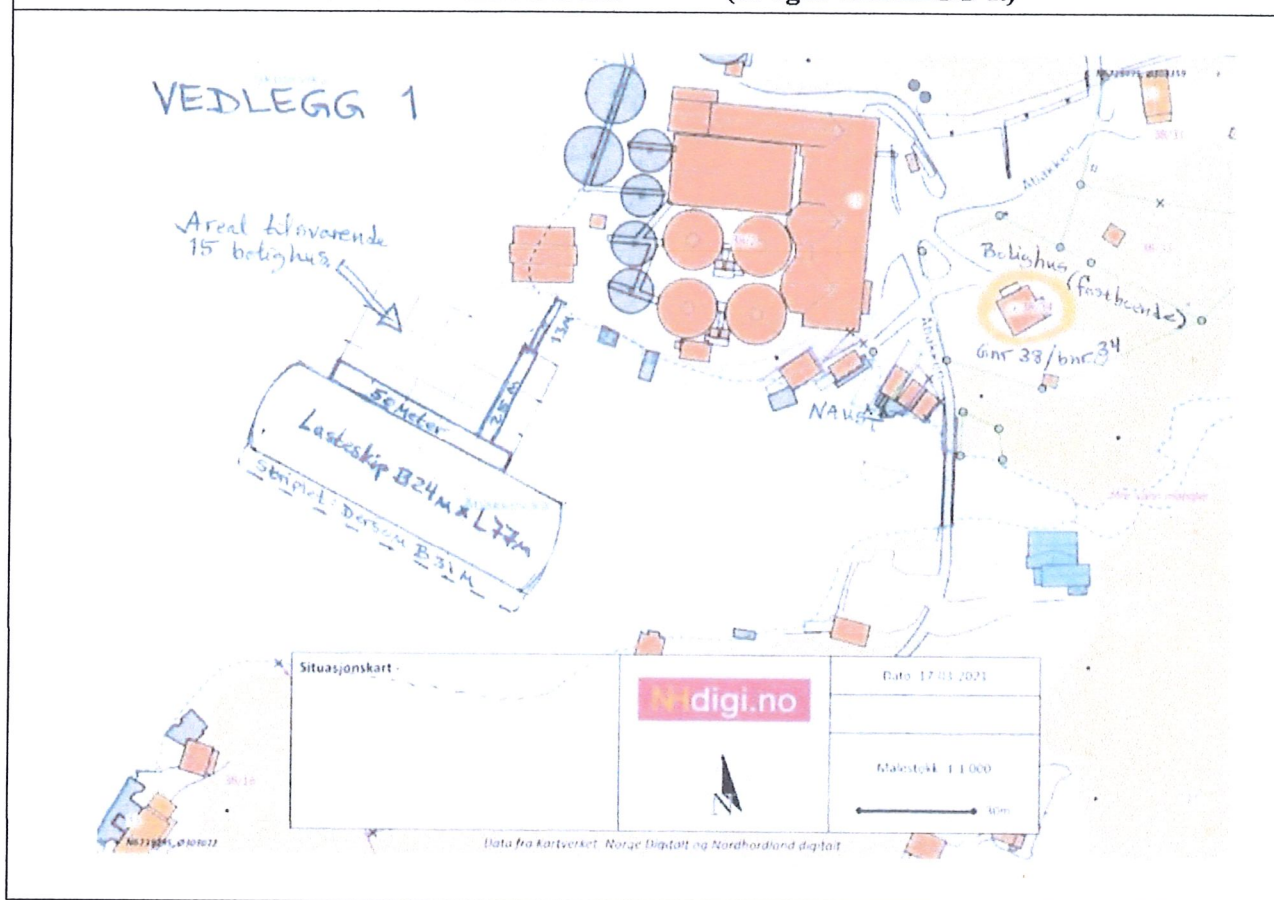
Hvis en i tillegg regner inn avstanden på ca 13 meter *innenfor* (mellom tiltenkt flytebrygge og land), vil bryggeanlegget gå ca **38 meter ut i viken** (fra land) og totalt tilsvare et areal på **nesten 2 mål**.

I tillegg kommer selve lasteskipet. Slik jeg forstår det, vil lastebåtene fortøyes på *utsiden* av flytebryggen som er 50 meter lang. Bredden på en brønnbåt ligger normalt mellom 16-31 meter, og lengden på disse båtene er normalt 70-84 meter. Hvis man tar et snitt mellom disse målene, får man et lasteskip med **bredde 24 m og lengde 77 meter, med et areal på 1848 m²**. Det vil si at lasteskipet i seg selv vil ta opp et område på **nesten 2 mål** i viken når det ligger fortøyd. (Merk! Det er også mulig at båtene som Mowi benytter er *større* enn de målene som er brukt i dette eksempelet.)

Ut fra disse beregningene ville det omsøkte bryggeanlegg (inkl. arealet mellom bryggen og land), oppta et areal på nesten 4 mål av den vesle Åbakkevika når det ligger lasteskip til kai.

OMSØKT PLASSERING AV FLYTEBRYGGE:

(Se også VEDLEGG 1.)

Åbakkevika er en liten, idyllisk og naturskjønn vik, som kun er rundt 80 meter bred på det stedet hvor flytebryggen er omsøkt.

Lasteskip og bryggeanlegg til sammen vil dermed oppta ca. 62 meter (og enda mer dersom skipene er bredere enn i mitt eksempel) av bredden i en vik som på omsøkt sted kun er 80 meter bred!

Dette betyr i realiteten at hele Åbakkevika ville blitt avstengt når det ligger lasteskip inne, dersom bryggeanlegget blir bygget på det omsøkte sted. - Ulempene ved dette kan ikke ses som «marginale», som er måten Mowi ASA beskriver det omsøkte tiltaket i nabovarslet.

Et så stort inngrep i naturmiljøet som dette tiltaket representerer, vil klart komme i konflikt med Grunnlovens § 112.

Et tiltak hvor en privat næringsvirksomhet, gjennom Utfyllingsretten, får full råde- og eiendomsrett over en så stor del av viken, strider også mot de øvrige strandeiernes Strandrett. Utfyllingsretten går ut på at strandeier kan sette opp permanente innretninger i sjøen, for eksempel brygger, mærer, moloer og bøyer. Det som er spesielt med utfyllingsretten er at strandeieren blir eier av det arealet som dannes. Man flytter altså eiendomsgrensen. I denne forbindelse må det for øvrig presiseres at Høyesterett (i Rt. 1989 s. 285) har fastslått at utfyllingsretten ikke hører under den sentrale strandrett, og at den ikke kan prioriteres foran andre rettigheter som for eksempel naboens tilflottsrett.

Det omsøkte bryggeanlegget vil i tillegg stride mot de andre strandeiernes eiendomsrett mot sjø i hht Strandretten. En strandtomt gir grunneieren visse rettigheter over det sjøområde som ligger utenfor den sjøgrunn som støter opp til tomten og er undergitt vanlig eiendomsrett.

Omfanget av strandretten er forsøkt gitt i Sivillovutvalgets utkast til NOU 1988:16: «§ 13 Mot sjøen eig strandeigaren 30 meter utetter frå strandkanten og minst ut 2 meter djupne, alt rekna ved vanleg fjøre sjø.» **Bryggeanlegget vil legge beslag på store deler av arealet til Åbakkevika, og krenke de nærmeste strandeierne eiendomsrett i sjø.** Når det ligger lasteskip fortøyd til bryggen, vil disse også komme i konflikt med eiendomsretten til strandeierne på motsatt side av viken.

Viser ellers til dommen i Ytre Sogn Heradsrett 6. mai 1986, som gav strandeierne medhold i at et oppdrettsanlegg måtte flyttes fra Leknessund. Anlegget lå ca. 100 meter fra eiendommen til den nærmeste av saksøkerne. Retten kom etter en konkret vurdering til at strandretten var krenket, særlig gjennom de miljømessige ulempene som anlegget førte med seg i en «ellers fredelig og idyllisk vik».

Saken fra Heradsretten har store likhetstrekk til de problemstillingene som er tilknyttet den omsøkte flytebryggen i Åbakkevika, og rettsdommen derfra gir dermed føringer om hvordan Strandretten skal fortolkes i denne type saker.

1b) Tilkomst til naust

Hvis den arealkrevende flytebryggen blir plassert på det omsøkte sted, vil det bli en vanskelig passasje for båter som har naust og beleggingsplasser inne i viken når store lasteskip ligger fortøyd til bryggen. I verste fall vil det bli helt umulig å komme forbi, fordi passasjen mellom båt og land blir så smal. (Fritidsbåtene må da passere så tett opp mot fastlandet på den andre siden av viken, at de kan risikere å ta nedi sjøbunnen.) Det samme vil gjelde for andre borgere som kommer med småbåt inn i viken for å fiske eller bade.

I Lov om havner og farvann §12 blir det slått fast at «Myndigheten etter loven skal sørge for at ferdselen i farvannet ikke hindres eller vanskeliggjøres.» Videre heter det i § 26 at tiltak skal ivareta at «hensynet til god fremkommelighet og trygg ferdsel i farvannet samt hensynet til liv og helse, miljø og materielle verdier, blir ivaretatt på en forsvarlig måte». **Det omsøkte bryggeanlegget etterfølger ikke kravene i loven**, ettersom tiltaket vil hindre og vanskeliggjøre ferdselen i Åbakkevika og dessuten ikke ivaretar miljøet.

Strandrett er en samlebetegnelse på rettigheter grunneiere med strandeendom har i sjøen utenfor eiendomsgrensen. Strandrett er altså en del av eiendomsretten for eiendommer som grenser mot sjø. En viktig del av strandretten er adgangen til å kunne komme til og fra eiendommen med båt, såkalt tilflottsrett. Sperringer av ulike slag som gjør adkomsten vanskelig eller umulig kan derfor være ulovlige.

Flytebryggeanlegget ville (dersom det blir plassert på det sted som er omsøkt) vanskeliggjort tilkomsten til naustene i Åbakkevika, og dermed medført en klar krenkelse av 'tilflottsretten'.

1c) Oppsamling av masser og endring av bunnforhold:

Jeg har konsultert en fagperson, og ifølge ham vil det omsøkte bryggeanlegget over tid ha negative innvirkninger på bunnforholdene inne i Åbakkevika.

Når elven ned til viken går i stor flom vil det bygge seg opp masser på innsiden av ankerfortøyningene til flytebryggen, ettersom fri flyt ut til fjord forhindres. Konsekvensen av dette vil bli at fjøren innenfor vil bli mye grunnere i løpet av få år. Etter hvert vil vannhøyden kunne bli så lav at en ikke vil kunne komme til og fra naustene. (Sjøen er fra før nokså grunn innerst i viken, så kun mindre endringer i bunnforholdene vil være fatale for tilkomsten.) **Gjennomføring av et bryggeanlegg på omsøkt plass i Åbakkevika vil således krenke tilflottsretten til naustene.**

Det omsøkte tiltak vil også føre til varige og negative endringer i bunnforholdene i Åbakkevika, og dermed kunne innvirke på hele økosystemet inne i viken og i fjøren.

Et så stort og ødeleggende inngrep i naturmiljøet vil være i konflikt med Grunnlovens paragraf 112.

1d) Fiske og bruk av viken

Det omsøkte bryggeanlegget vil ta opp et stort areal av Åbakkevika (nærmere 4 mål) og dessuten stenge av hele viken når det ligger lasteskip til kai. (Se pkt.1a og vedlegg nr 1.)

Flere kraftige ankerfortøyninger vil dessuten gå på skrå fra bryggen og ned til sjøbunnen over store strekninger av viken, og være til hinder for bruk av sjøområdet. Bryggeanlegget vil derfor ødelegge mulighetene for å fritidsfiske og sette bunngarn i Åbakkevika dersom bryggen plasseres på det omsøkte sted, og tiltaket kommer dermed i konflikt med både Allemannsretten og Strandretten.

Allemannsretten er en samlebetegnelse på rettigheter alle og enhver i Norge har til å benytte naturen. All fiske i sjøen som foregår fra land, defineres som fritidsfiske og kan fritt utøves i hht Allemannsretten. Det samme gjelder fiske som foregår fra fritidsbåt.

Per i dag er det 8 naust i Åbakkavika, og kommunen har regulert inn flere. I tillegg er det noen grunneiere med bolig-/ fritidseiendommer som også er strandeiere. I følge Strandretten har strandeierne en rett til å disponere sjøen minst 30 meter ut fra land. Strandeierne i Åbakkevika har også rett til å bedrive fritidsfiske, sette bunngarn og bedrive linefiske.

Dersom bryggeanlegget bygges der det er omsøkt, vil strandeierne miste muligheten til fritidsfiske slik de kan nå. Dette er en stor forringelse av fritidsaktivitetene til oppsitterne rundt Åbakkevika.

Utleievirksomhet: Undertegnede drev tidligere utleievirksomhet til turister som kom for å fiske og nyte friluftslivet på sjøen. Turistene pleide ofte å fiske i ytre del av Åbakkevika, i det området hvor det arealkrevende bryggeanlegget nå er omsøkt plassert. - Hvis tiltaket blir realisert med denne plasseringen, vil ikke denne type næringsvirksomhet lenger være mulig; hverken for meg eller andre grunneiere i Åbakkevika.

1e) Estetiske ulemper

Åbakkevika er per i dag en naturperle, og brukes som fritids- og rekreasjonsområde både av familiene som har hus/ naust der og av andre folk i bygden.

Undertegnede er som nevnt fastboende og har hus og naust innerst i Åbakkevika. Dersom bryggeanlegget blir bygget på omsøkt sted, vil utsikten fra min bolig bli vesentlig forringet og de estetiske ulempene vil innvirke negativt på opplevd livskvalitet. Hele hensikten med å bosette seg naturskjønt til 'ute på landet' og nær sjø er jo den rekreasjonsmessige effekt dette gir for 'kropp og sjel'. Fritidsmulighetene i sjøområdet i Åbakkevika vil også langt på vei forsvinne, og fra et folkehelseperspektiv vil dette være negativt.

Strandretten er en del av eiendomsretten for eiendommer som grenser mot sjø. Strandeierne har i flg. Strandretten en rett til «vern mot forurensning og ulemper av estetisk art». Fordeler som rett til sjøutsikt er i nyere rettspraksis også regnet som en del av strandretten.

De estetiske ulempene som det omsøkte bryggeanlegget og tilhørende drift (med belegging av store lasteskip som stenger av hele viken) utgjør, vil stå i klar konflikt med Strandretten.

I tillegg vil så store estetiske ødeleggelser av naturmiljøet være i konflikt med Grunnlovens § 118.

Et så vesentlig inngrep i miljøet kan også vanskelig forsvares ut fra smoltanleggets driftshensyn, ettersom det finnes en alternativ plassering av bryggeanlegget som vil gi mindre ulemper for både naboer og miljø. (Se pkt.5 i dette brev, og vedlegg nr 2.)

2) FORURENSNING

Et containerskip (lastebåt) står for flere typer forurensning, både til luften i form av partikkelutslipp, svovelutslipp og klimagasser, og til havet i form av utslipp av olje, spillvann og annet.

I tillegg kommer såkalt akustisk forurensning, ved at store båter forstyrrer dyrelivet (og i vårt tilfelle også det omkringliggende boligområde) med støy.

2a) Forurensning til luft og vann:

Alle store containerskip forbrenner tungolje, det vil si det oljeproduktet som er igjen når raffineriprosessene er over og eksempelvis bensin eller diesel er «hentet ut» av råoljen. Dette drivstoffet fører til utslipp av klimagasser, partikkelutslipp, nitrogenoksider (NOx) og svoveloksider (Sox).

DNV GL (tidligere kjent som Det Norske Veritas), som driver forskning og sertifisering blant annet av skip og som står bak utviklingen av flere internasjonale standarder innen skipsfarten, har beregnet at ett containerskip i løpet av et år slipper ut like mye svovelgasser (SOx) som 104 444 444 biler, altså mer enn 100 millioner biler. Ifølge forskerne i DNV GL tilsvarer det årlige klimagassutslippet av CO2 fra ett containerskip utslippet fra om lag 56 000 biler og utslippet av NOx tilsvarer omlag 3 millioner biler.

Lasteskipene som kommer til Mowi smoltanlegg har pleid å stå med motoren på hele tiden mens de har lagt til kai. - Dette utløser betydelig forurensning til både luft og vann.

Hvis bryggeanlegget blir bygget inne i den vesle Åbakkevika der det er omsøkt, vil de forurensningsmessige konsekvensene på naturmiljøet i viken bli uforholdsmessig store. - Dette fordi de lokale konsekvensene av utslipp til vann fra store lasteskip (som står med motoren på) blir mye større i en bitteliten, avstengt vik inne i en fjord, enn det som ville vært tilfelle i mer åpne havner med større vannvolum i sjøen og bedre 'sirkulasjon'. - Selv om forurensningene til luft og sjø ikke vil forsvinne, vil en plassering av bryggeanlegget lenger ute enn det som er omsøkt, hvor det er mer åpen sjø, i hvertfall til en viss grad kunne redusere de negative miljøkonsekvensene fra lasteskipenes forurensning (ved at den blir mer 'utvannet' og 'sirkulert' ut i fjorden) og gi et bedre vern til det sårbare livet inne i viken og i fjæren.

En plassering av flytebryggen lenger ut, ville dessuten motvirket at Åbakkevika ble avstengt - med alle problemene dette ville ført med seg sett ut fra praktiske og rettslige hensyn og i form av miljømessige konsekvenser.

Alle grunneierne i Åbakkevika står samlet om forslaget til en alternativ plassering av det omsøkte bryggeanlegget, hvor bryggen flyttes lenger ut mot fjorden. (Se pkt.5 i dette brev og kartskisse i vedlegg nr 2.)

En slik plassering skulle være fullt mulig å gjennomføre i praksis, all den tid transporten av fisken skjer med vann i lukkede rør.

Når flytebryggen trekkes lenger utover vil det også bli lettere for store lastebåter å manøvrere, samt at det der (så vidt jeg vet) også er dypere vann slik at en unngår at skipene tar nedi sjøbunnen.

2b) Støy som en forurensningsmessig ulempe ved det omsøkte tiltaket

Lyd-forurensningen fra lasteskipene vil komme i tillegg til eksisterende støy fra selve smoltanlegget, og det totale lydnivået vil da sannsynligvis ligge over den foreskrevne grensen for hva som er tillatt. Støyen i seg selv er et problem, ettersom Mowi ASA på Kvingo ligger midt i et boligområde med flere fastboende hustander. Erfaringsmessig står båtene med motoren på hele tiden mens de er i havn, med sterke lyskastere på. Støy og lys er da til stor sjenanse, spesielt siden båtene like gjerne kommer om kvelden/ natten som på dagtid. - Undertegnede er nærmeste nabo til anlegget, og blir særlig rammet av dette. Boligen min (gnr 38/ bnr 34) ligger knappe 20 meter fra driftsbygningen til Mowi smoltanlegg, og den omsøkte bryggeplassering ville medført kraftig motorstøy fra store lasteskip kun få meter fra bolighuset. (Se kartskisse i vedlegg nr 1.)

Viser i denne forbindelse også til Grunnlovens §112, samt til Lunner Pukkverk-dommen (Norsk Retstidende 1993 side 528), hvor Høyesterett nektet å innvilge en omsøkt virksomhet med begrunnelse i at trafikkstøy ville ha stor trivselsreducerende virkning i boligområder på stedet, og slo fast at miljøhensynet er «en del av de overordnede miljøhensyn som det er målsetting å innarbeide i beslutningsprosessene – jamfør det prinsipp som nå er nedfelt i Grunnlovens § 110 b (senere endret til §112)». - Støyforurensning fra store lastebåter som, ved den omsøkte plassering av bryggeanlegget, ville vært forøyd like bortenfor bolighuset mitt, kan fortolkes analogt til den trafikkstøy som Høyesterett la til grunn for Lunner Pukkverk-dommen.

Det er flere enn undertegnede som har hus plassert rundt Åbakkevika. Som nevnt er det nokså mye støy fra selve smoltanlegget allerede, og samtlige av disse husstandene vil også bli berørt av lyd-forurensning fra lasteskip dersom bryggen blir bygget der den nå er omsøkt.

3) ØKONOMISKE OG BOSETTINGSMESSIGE KONSEKVENSER

3a) Forringelse av eiendomsverdi og utleie

Det omsøkte bryggeanlegget er gedigent og vil ta opp et areal tilsvarende 15 bolighus. Det vil derfor virke svært skjemmende på det idylliske naturmiljøet i den lille, avskjermede Åbakkevika. Hvis store lasteskip ligger fortøyd på det stedet der bryggeanlegget er omsøkt, vil de stenge av hele viken. Disse båtene er høye og ruvende, og utsikten fra huset til undertegnede (gnr 38/ bnr 34) som ligger innerst i viken, ville også blitt fullstendig blokkert og ødelagt. Det omsøkte tiltaket ville dermed utgjort en stor estetisk ulempe og gitt en betydelig forringelse i verdien på boligeiendommen min. Det samme gjelder for de andre grunneierne med hus rundt Åbakkevika.

Vi er flere som har både naust og hus i Åbakkevika, og disse utgjør dermed en 'enhet' som sammen danner markedsverdien. (For mitt vedkommende ligger naustet i forlengelsen av boligeiendommen, med kun en grusvei mellom.) Estetiske ulemper i omkringliggende miljø vil derfor også bidra til å forringe verdien på naustene.

Potensiell utleievirksomhet vil også bli negativt rammet, da estetiske ulemper og bruksmessige begrensninger av Åbakkevika vil innvirke negativt på både utleiepris og hvor attraktivt det vil være for ferieturister og andre leietakere å komme til stedet.

Naustene inne i Åbakkevika vil også få en verdiforringelse med årsak i at bryggeanlegget (der det er omsøkt) vil føre til vanskelig tilkomst og bruk som følge av blokkering av viken samt negative endringer i bunnforhold. I tillegg vil tap av retter, som vi per i dag har i hht Strandretten, representere en betydelig verdiforringelse av eiendommene.

Viser ellers til Strandretten og dommen i Ytre Sogn heradsrett 6. mai 1986. Der fikk noen strandeiere medhold i at et oppdrettsanlegg på 35 x 50 meter, som på det nærmeste lå 100 meter unna, måtte fjernes. (Anlegget lå ca 100 meter fra eiendommen til den nærmeste av saksøkerne.) Det lå også en lekter ved anlegget.

Retten fant at strandretten var krenket spesielt på grunn av de miljømessige ulempene som anlegget førte med seg i en fredelig og idyllisk vik. Forhold som eiendommers idyll og rekreasjonsbehov ble således tolket som viktige interesser i Strandretten. Det ble også vektlagt at en mindre idyllisk vik ville føre til en kraftig verdisenking av saksøkerne sine eiendommer.

Undertegnades eiendommer ligger mye nærmere flytebryggen (der den er søkt plassert) enn 100 meter. (Avstanden bort til *lasteskip* fortøyd til bryggen ville blitt enda mindre, ettersom båtenes lengde normalt sett er 20-30 meter lenger enn flytebryggen og de derfor vil komme lenger inn i viken.) Det er også flere andre hus og naust i Åbakkevika som ligger mindre enn 100 meter fra det omsøkte tiltaket.

Rettsdommen i Ytre Sogn heradsrett har store likhetstrekk med konsesjons-saken i Åbakkevika, og skulle derfor skape presedens for hvordan strandretten skal fortolkes i forbindelse med den omsøkte flytebryggen til Mowi oppdrettsanlegg.

3b) Eiendommer i kommunens arealplan

Åbakkevika er per i dag en naturperle som gjør området svært attraktivt for både bolig- og fritidsformål, og Masfjorden kommune har i sin arealplan lagt inn flere bolig- og hyttetomter med utsikt mot Åbakkevika.

Det omsøkte bryggetiltaket i Åbakkevika ville vært svært visuelt skjemmende, samt ødelegge for ulike fritidsaktiviteter i strandsone og sjø. Dette, sammen med den kraftige lydforurensning som vil komme fra hyppig ankomst av lasteskip parkert midt i viken, ville gjøre det mindre attraktivt å kjøpe eiendom og bosette seg på stedet.

Dette ville igjen innvirket negativt på markedsverdien og økonomien til grunneierne som skal selge tomtene.

Økt tilflytning med fast bosetting er dessuten en høyt prioritert politisk målsetting i Masfjorden kommune. Den omsøkte plasseringen av det gedigne bryggeanlegget vil ikke fremme denne målsettingen.

4) OMSØKT TILTAK ER I KONFLIKT MED GJELDENE LOVVERK

Åbakkevika er per i dag en naturperle. Den vakre naturen vil bli sterkt berørt hvis den gedigne flytebryggen blir plassert der det er søkt om. Naturinngrepene tilknyttet tiltaket vil dessuten bli så store at hele naturmiljøet bruksmessig og estetisk vil bli vesentlig forringet. Mange av bygdens innbyggere går på tur langs denne naturskjønne viken, og en del bruker også Åbakkevika som badeplass og fiskeplass (fra småbåt eller stangfiske fra land). Hele dette naturområdet vil bli ødelagt som rekreasjonsområde for bygdens innbyggere og kommende generasjoner dersom den omsøkte gigant-bryggen blir bygd på omsøkt sted og med store lasteskip parkert midt i viken.

Smoltanlegget ligger midt i et boligområde, og for de som har hus rundt Åbakkevika (slik som undertegnede) ville det omsøkte bryggeanlegget medføre en sterk forringelse av den opplevde 'kvalitet' av å bo på stedet.

Det omsøkte tiltaket kommer i konflikt med flere gjeldende lover og retter. Dette innbefatter bl.a:

4a) Strandretten

For grunneierne med hus, naust eller tomter til bolig-/ fritidsbolig rundt Åbakkevika vil både utsikt og eiendomsverdi bli sterkt forringet ved bygging av et bryggeanlegg på omsøkt sted. Strandeierens bruk av sjøområdet i Åbakkevika, tilflottsretten og andre retter som følger Strandretten, vil også bli krenket som følge av det omsøkte tiltaket.

Strandrett er en samlebetegnelse på rettigheter grunneiere med strandeieendom har til uforstyrret å kunne nyte de fordeler som følger av at en eiendom ligger til sjøen, samt rettigheter de har i sjøen utenfor eiendoms grensen. Strandrett er altså en del av eiendomsretten for eiendommer som grenser mot sjø. Til strandretten hører blant annet retten til å komme til og fra eiendommen med båt (tilflottsrett). Også strandeierens rett til visse former for fiske, retten til utfylling ut i sjøen og **vern mot forurensning og ulemper av estetisk art** inngår som en del av strandretten. Fordeler som **rett til sjøutsikt**, bading og friluftsliv samt **vern mot støy** er gjennom nyere tids rettspraksis også regnet som en del av strandretten.

Høyesterett uttaler at strandretten innebærer en rett til "uforstyrret å kunne nyte fordelene som følger av at en eiendom ligger til sjøen". En naturlig språklig fortolkning tilsier at man skal ha **rett på en viss fred og ro rundt sjøarealene** man har strandrett til.

Strandretten gir også en vernet rett til "bruk eller ikke bruk" av sjøområdet utenfor.

Hva strandretten innebærer av rettigheter for grunneier ble også utdypet i NOU 1988:16 side 32 og 33: «*Det å ha ein eigedom som grensar til sjøen, inneber ein stor faktisk føremon, ved at ein frå slike eigedomar lettare kan utnytta sjøen og dei verdiar som finst der, også dei verdiar som ikkje er underlagt strandeigaren sin særrett. Dette gjev slike eigedomar ein auka verdi, både som sals- og utleigeobjekt. Dette gjeld i våre dagar endå sterkare enn før, på grunn av den verdien slike eigedomar har til fritids- og rekreasjonsføremål.*»

Utfyllingsretten går ut på at strandeier kan sette opp permanente innretninger i sjøen, for eksempel brygger, mærer, moloer og bøyer. **Det som er spesielt med utfyllingsretten er at strandeieren blir eier av det arealet som dannes. Man flytter altså eiendoms grensen.**

Det omsøkte bryggeanlegget vil legge beslag på et store deler av arealet til Åbakkevika. Hvis Mowi ASA får bygge flytebryggen på det sted som er omsøkt, vil de i realiteten bli enerådende over hele Åbakkevika.

Et tiltak hvor en privat næringsvirksomhet, gjennom Utfyllingsretten, får full råde- og eiendomsrett over en så stor del av en vik, strider mot de øvrige strandeiernes Strandrett.

I denne forbindelse må det dessuten presiseres at Høyesterett (i Rt. 1989 s. 285) har fastsatt at utfyllingsretten *ikke* hører under den sentrale strandrett, og at den ikke kan prioriteres foran andre rettigheter som for eksempel naboens tilflottsrett.

Konklusjon: De konsekvenser det omsøkte bryggeanlegg vil ha for miljøet i Åbakkevika både fysisk, estetisk, bruksmessig og i form av lyd-forurensning gjør at tiltaket kommer i konflikt med Strandretten og vil være en klar krenkelse av denne.

4b) Naboloven og Plan- og bygningsloven:

Naboloven:

Det har i nyere tid vært en klar tendens i rettspraksis for at Strandretten omfatter vern mot estetiske ulemper og forurensning. For grunneiere uten strandeendom (med grense til sjø) vil Naboloven §2 ivareta en del av det samme vernet, nærmere bestemt vernet mot forurensning og estetiske ulemper av naborettslig karakter. (Forurensning innbefatter også støy.)

Naboloven § 2 fastslår at ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som urimelig eller unødvendig er til skade eller ulempe på naboeiendom. Som naboeiendom regner en ikke bare eiendom som ligger like ved siden av den eiendommen som setter i verk tiltak som kan være i strid med loven. Naboeiendom er i prinsippet enhver eiendom som rammes av vedkommende tiltak.

Det som er ulovlig ifølge loven, er i utgangspunktet tilstander som er til skade eller ulempe på naboeiendommen. Ulemper kan eksempelvis være støy eller at noe på naboeiendommen er stygt og virker skjemmende i strøket (estetisk ulempe).

Det omsøkte bryggeanlegget i Åbakkevika vil gi økt lyd-forurensning fra lasteskip og også medføre store estetiske og verdiforringende ulemper for oss som har bolig eller fritidseiendom på stedet. (Undertegnede er som nevnt fastboende med hus innerst i Åbakkevika.) Disse forholdene må betegnes som vesentlige ulemper og strider således mot Nabolovens §2.

De store naturinngrepene og den estetiske ødeleggelsen av Åbakkevika som bryggeanlegget vil medføre hvis det bygges på omsøkt sted, kan vanskelig forsvares all den tid det finnes en alternativ plassering som vil gi mindre ulemper for både naboer og miljø. (Se pkt.5 i dette brev og vedlegg nr 2.)

Plan- og bygningsloven (Plb):

Estetikk er et prioritert krav i Plan- og bygningsloven, og i Pbl sin formålsparagraf § 1-1 pkt. 5 står «estetisk utforming av omgivelsene» oppført som et krav. I følge Pbl § 29-2 skal ethvert tiltak etter kapittel 20 inneha gode visuelle kvaliteter, både i forhold til seg selv, dets funksjon og **dets naturlige omgivelser og plassering**. (§ 29-2 er en videreføring av den tidligere 'skjønnhetsparagrafen' § 74 nr 2.) Estetikken i bygge- og anleggstiltak er vesentlig vektet, og brudd på kravene i Pbl. § 29-2 er en selvstendig avslagsgrunn.

Ot.prp.nr 32 (2007-2008) s.172 understreker estetikkenes betydning i bygge- og anleggstiltak:

«Det er av stor betydning at både den enkelte bygning, bo- og bymiljøer og selve steds- og landskapsformingen er preget av en ambisjon om å skape eller beholde noe som er vakkert – i seg selv og i sammenheng med omgivelsene.» «Plan- og bygningsloven er den klart viktigste loven for å ivareta og styrke estetiske verdier i samfunnsutviklingen.» «Det vil være mulig å stille estetiske krav til nye bygge- og anleggstiltak både i forbindelse med planer og i den enkelte byggesak.»

Ut fra forholdene som er beskrevet i pkt.1-3 i dette brev, vil ikke bryggeanlegget kunne innfri estetikk-kravene i Plan- og bygningsloven med den plassering som er omsøkt.

4c) Grunnlovens § 112, «Miljøparagrafen»:

Grunnlovens § 112 sier at alle har rett til en natur hvor produksjonsevnen og mangfoldet bevares. Miljøparagrafen ligger under kapittel E om menneskerettigheter, og tar sikte på å verne både fremtidige generasjoner og individets livskvalitet og helse. **Prinsippet om miljøkvalitet anses som en grunnleggende menneskerettighet.** Bestemmelsen gir også et grunnlovsværn av miljøet for kommende generasjoner ved at naturressursene skal forvaltes på en allsidig og langsiktig måte som ivaretar denne rett også for etterleken.

Rettslig betydning: Det at miljøparagrafen står i Grunnloven betyr at den har rang over andre norske lover. Bestemmelsen er formulert både som en materiell rett for borgerne og som en forpliktelse for statens myndigheter. At vernet om miljøet er inntatt i en grunnlovsbestemmelse innebærer at bestemmelsen er ment å være forpliktende, og ikke bare en programerklæring, og at den får rettslig betydning på flere måter. Grunnlovens miljøparagraf verner naturen for kommende generasjoner. Den gir innbyggerne rettigheter og pålegger myndighetene ansvar. Vedtak som fattes av den øvrige forvaltningen må være i overensstemmelse med og sikre rettighetene som er formulert i første og andre ledd. Videre har miljøparagrafen betydning ved tolkning av annen lovgivning. Annen norsk lov må tolkes i overensstemmelse med miljøparagrafen sine prinsipper og rettigheter. I tillegg kan bestemmelsen få betydning som et selvstendig rettsgrunnlag for borgerne.

De fleste av forholdene beskrevet i pkt.1-3 i dette brev, vil være i klar konflikt med Grunnlovens § 112.

Kort oppsummert omfatter dette støyforurensning, skadelig forurensning fra lasteskip (til en innestengt vik med et sårbart økosystem), varige ødeleggelser av naturmiljø og endringer i bunnforhold/ fjøre, redusert mulighet for fiske og annen bruk av sjøområdet i viken, store estetiske ulemper, forringet utsikt fra boliger og nedsatt bo- og livskvalitet, samt vesentlig forringelse av Åbakkevika og omegn som naturperle og rekreasjonsområde.

5) FORSLAG TIL ANNEN PLASSERING AV FLYTEBRYGGE:

Alle grunneierne med hus eller naust i Åbakkevika har nå vært i kontakt med hverandre og diskutert den omsøkte flytebryggen. Vi har ønske om en positiv sameksistens med Mowi ASA, og har også forståelse for at deres virksomhet vil måtte tilrettelegges på en funksjonell måte. Bryggeanlegget, med den plassering i Åbakkevika som er omsøkt, vil imidlertid ha så mange og store negative konsekvenser at vi ikke kan akseptere tiltaket slik det nå står.

For å tilby en minnelig løsning har vi derfor laget forslag til en alternativ plassering av den omsøkte flytebryggen, som vil gi mindre ulemper for både miljø og naboer.

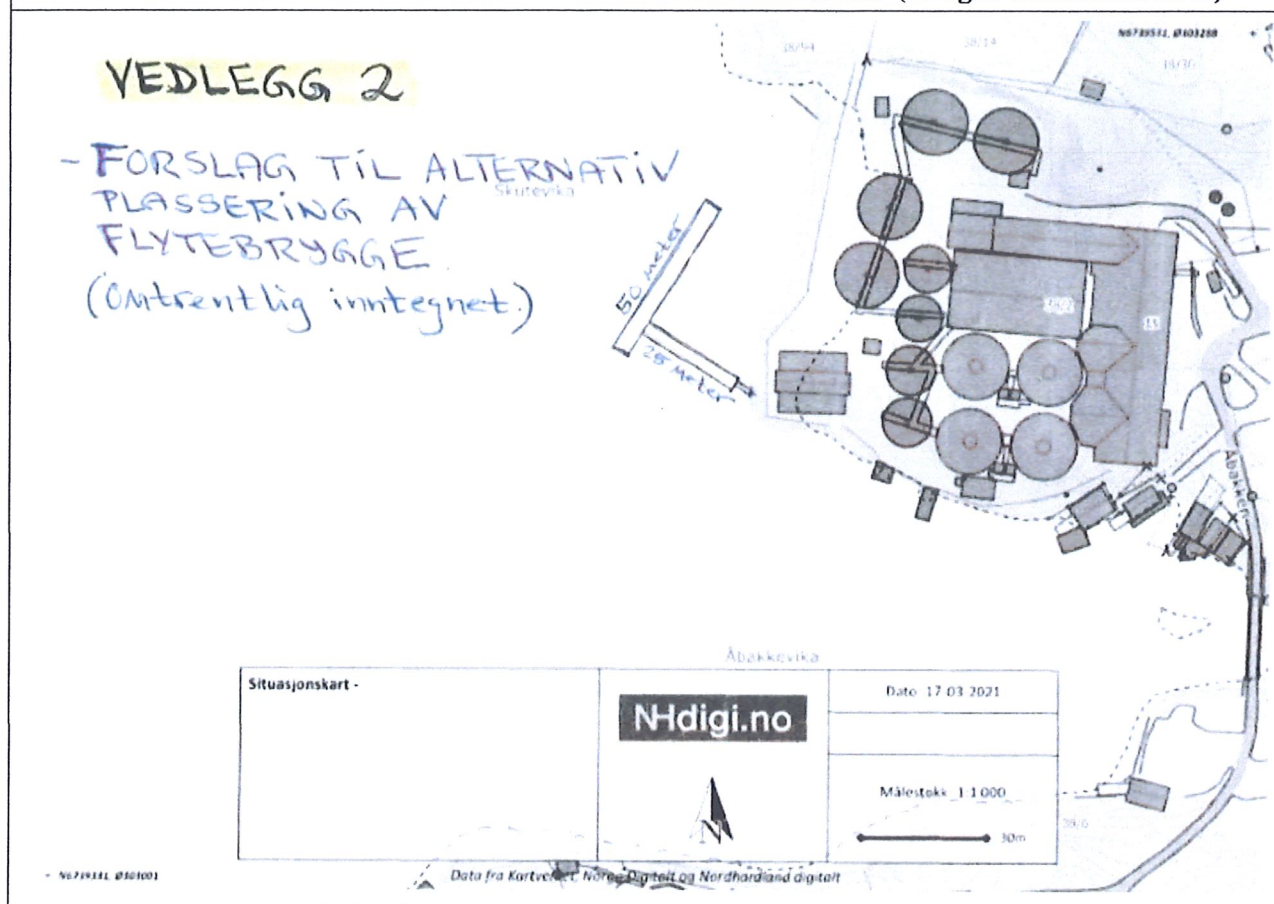
En slik plassering ville gjøre tilflotet til eiendommene og naustene ved Åbakkavika mindre utsatt, og også gjøre navigering og ankomst av store lastebåter enklere når de skal hente fisk på smoltanlegget.

Som før nevnt skulle denne alternative plasseringen være fullt mulig for Mowi å gjennomføre reint praktisk, ettersom transporten av fisken skjer med vann i lukkede rør fra smoltanlegget.

Ved å flytte bryggen lenger ut fra viken (slik som grunneierne i Åbakkevika har foreslått), vil de negative miljøinngrep i Åbakkevika bli mindre. Viken vil med denne plasseringen bli bedre bevart som naturområde (både praktisk og estetisk), samt at muligheten for fortsatt fiske og setting av garn inne i Åbakkevika (som strandeierne også har rett til i hht Strandretten) vil bli ivarettatt. Eiendomsverdiene vil også bli mindre rammet ettersom de estetiske ulempene vil bli mindre.

Ved denne plasseringen vil også båt-støy i forhold til de fastboende husstandene i Åbakkevika, bli mer avskjermet og neddempet. For bolighusene innerst i viken vil lyd-forurensningen fra lastebåtene bli betydelig mindre når driftsbygningen kommer helt/ delvis mellom båt og boligeiendom. (Som nærmeste nabo til Mowi smoltanlegg vil dette ha stor betydning for hvor 'levelig' det vil være for meg å bo her.)

FORSLAG TIL ALTERNATIV PLASSERING AV FLYTEBRYGGE: (Se også VEDLEGG nr 2.)

Viken vil, med den alternative plasseringen, ikke bli avstengt av et gedigent bryggeanlegg, lange ankerfortøyninger under vannflaten og store lastebåter som forhindrer passasje og annen bruk av sjøområdet. Sannsynlige oppsamlinger av masser inne i viken (pga at det omsøkte bryggeanlegget vil stenge for naturlig utføring av masser fra elv til fjor), med påfølgende endringer i bunnforholdene og forhindret tilkomst og bruk av naustene innerst i Åbakkevika, ville også unngås med den alternative plasseringen.

Hvis lasteskipene fortøyes lenger ute vil også problemene med forurensning bli mindre, ettersom bryggen da ligger mer åpent til ut mot fjorden (istedenfor i en liten, lukket vik). Lasteskipene vil dessuten få bedre plass til å manøvrere når de skal legge inn til kai, også fordi sjøen der er dypere.

Viktigst av alt er at den alternative plasseringen av flytebryggen vil medføre at Åbakkevika vil bevares som den naturperlen den er i dag.

6) AVSLUTNINGSVIS

Det er viktig å ha klart for seg at Mowi ASA er en næringsvirksomhet som er etablert midt i et boligområde. Det må derfor tas andre og større hensyn tilknyttet driften enn det som vil være nødvendig for virksomheter i et industriområde. I tillegg kommer tiltak i strandsonen i konflikt med en rekke lovverk for både strandretter og miljøforvaltning. Søknaden om flytebrygge er således et tiltak som krever særlig dispensasjon, og det er dermed ingen selvfølge at den skal innvilges.

Når en næringsvirksomhet er plassert midt i et boligområde, er det nødvendig å finne fram til løsninger hvor en kan sameksistere på en best mulig måte. Samtlige eiere av hus og naust i Åbakkevika utviser god vilje og har ønske om å finne en bryggeløsning som alle parter kan leve med. Det er derfor viktig at også Mowi ASA har vilje til å komme grunneierne positivt i møte og være åpen for konstruktive forslag.

De store naturinngrepene og den estetiske ødeleggelsen av Åbakkevika som bryggeanlegget vil medføre hvis det bygges på omsøkt sted, kan vanskelig forsvares all den tid det finnes en alternativ plassering som vil gi mindre ulemper for både naboer og miljø. (Se pkt.5 i dette brev og vedlegg nr 2.)

Samtlige eiere av hus og naust i Åbakkevika står samlet i denne saken og slutter opp om den alternative plassering av bryggeanlegget som er skissert i vedlegg nr 2.

Alle parter vil være tjent med at denne saken blir løst i minnelighet, uten rettstrider og konflikt. Vi håper derfor at Mowi ASA vil slutte opp om den plasseringen som grunneierne har foreslått.

Ber om at kommunen og/ eller fylket vurderer den alternative plassering av flytebryggen som er framlagt.

Kvingo, 17.03.2021

Eva Marie Torgilstveit